

Na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

I.

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 27. marca 2025, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakaťoch prokuratúry v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní schválila zákon so zmenami uvedenými v časti III.

II.

A.

Schválený zákon bol na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) predložený ako poslanecký návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakaťoch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“). Podľa dôvodovej správy: *„Účelom predloženého návrhu je novelizovať zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakaťoch prokuratúry v znení neskorších predpisov tak, aby prokurátorom za podmienok ustanovených zákonom vznikol nárok na predčasné odchodné a výsluhový dôchodok.“*. Schválený zákon bol prerokovaný v riadnom legislatívnom procese.

Ako prezident Slovenskej republiky (ďalej aj „prezident“) sa pri výkone svojich ústavných právomocí riadim o. i. aj princípom ústavného rešpektu k ostatným ústavným orgánom (PL. ÚS 95/2011, PL. ÚS 3/2024). Rešpektujem preto rozhodnutie vládnej moci reprezentovanej formálne väčšinou v národnej rade, že práve v čase konsolidácie verejných financií dopadajúcej na fyzické osoby aj na právnické osoby, pokladala za vhodné zákonom priznať určitej skupine zamestnancov štátu nové finančné benefity.

Za stav verejných financií je zodpovedná vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“). Vláda súčasne disponuje v národnej rade vládnu väčšinou, čím má v rukách kľúčový politický nástroj na ovplyvňovanie zákonodarného procesu, a to najmä jeho výsledku. Schválenie tohto návrhu zákona tak nie je možné chápať inak, ako tak, že vláda má v štátnom rozpočte k dispozícii prostriedky na zabezpečenie tých finančných benefitov, ktorých vyplácanie zo schváleného zákona vyplýva.

B.

Schváleným zákonom došlo v čl. I k zavedeniu dvoch nových inštitútov, a to inštitútu predčasného odchodného prokurátora a inštitútu výsluhového dôchodku prokurátora, s odlišnou právnou úpravou výsluhového dôchodku generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).

Po splnení podmienok uvedených v novelizačnom bode 16 v rámci čl. I schváleného zákona a nových odsekoch 2 a 3 v § 134 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokurátoroch“) by nárok na výsluhový dôchodok vznikol aj generálnemu prokurátorovi. Rešpektujem, že vládna väčšina sa rozhodla oceniť a vyzdvihnúť výkon funkcie generálneho prokurátora aj tým, že v rámci zavádzaných výsluhových dôchodkov vytvorila osobitný, či výnimočný výsluhový dôchodok len pre generálneho prokurátora.

Zároveň som presvedčený, že výnimočnosť výsluhového dôchodku pre generálneho prokurátora je daná nielen porovnaním podmienok pre jeho priznanie a jeho výškou vo vzťahu k výsluhovým dôchodkom ostatných prokurátorov, ale jeho výnimočnosť je daná aj porovnaním podmienok jeho priznania, nastavenia, výšky a podmienok vyplácania s inými ústavnými činiteľmi, ktorým právny poriadok Slovenskej republiky priznáva nároky aj po ukončení výkonu ústavnej funkcie.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o platových pomeroch“) ustanovuje v § 24a ods. 1, že po skončení výkonu funkcie ústavného činiteľa Slovenskej republiky patrí plat vo výške platu poslanca podľa písmena a) prezidentovi a podľa písmena b) predsedovi národnej rady a predsedovi vlády, ktorí vykonávali túto funkciu najmenej po dobu dvakrát dlhšiu, ako je funkčné obdobie prezidenta, t. j. viac ako 10 rokov.

Výška výsluhového dôchodku generálneho prokurátora má byť podľa schváleného zákona (čl. I novelizačný bod 21 nový odsek 2 v § 135 zákona o prokurátoroch) základný plat prokurátora generálnej prokuratúry, t. j. 1,3-násobok platu poslanca.

Ďalším rozdielom medzi právnou úpravou platových náležitostí bývalých troch najvyšších ústavných činiteľov po skončení výkonu ich funkcie a výsluhovým dôchodkom generálneho prokurátora je fakt, že podľa § 24a ods. 1 zákona o platových pomeroch ide o plat, z ktorého sa odvádzajú daň z príjmu fyzickej osoby aj odvody do systému sociálneho zabezpečenia a na zákonné zdravotné poistenie, zatiaľ čo výsluhový dôchodok bude oslobodený od dane z príjmu fyzickej osoby (čl. II schváleného zákona) a platiteľom povinného zdravotného poistenia bude štát (čl. III schváleného zákona).

Následne ďalším a zjavne neodôvodneným rozdielom je skutočnosť, že generálny prokurátor na získanie nároku na výsluhový dôchodok prokurátora bude musieť podľa schváleného zákona (čl. I novelizačný bod 16 nové písmeno b) nového odseku 2 v § 134 zákona o prokurátoroch) zo svojho funkčného obdobia, ktoré je 7-ročné, vykonávať funkciu generálneho prokurátora iba po dobu štyroch rokov zatiaľ čo predseda národnej rady a

predseda vlády musia vykonávať svoju funkciu „*najmenej po dobu dvakrát dlhšiu, ako je funkčné obdobie prezidenta*“ (§ 24a ods. 1 písm. b) zákona o platových pomeroch), teda dlhšie ako 10 rokov.

Rozdielne sú aj okolnosti vyplácania výsluhového dôchodku prokurátora generálnemu prokurátorovi a vyplácanie platu bývalým trom najvyšším ústavným činiteľom v prípade následného výkonu funkcie akéhokoľvek ústavného činiteľa Slovenskej republiky podľa § 1 zákona o platových pomeroch, nakoľko vyplácanie výsluhového dôchodku generálnemu prokurátorovi pokračuje bez zmeny, zatiaľ čo pri bývalých troch najvyšších ústavných činiteľoch sa podľa § 24a ods. 3 zákona o platových náležitostiach „*pozastavuje po dobu výkonu funkcie ústavného činiteľa Slovenskej republiky podľa § 1*“.

Generálnemu prokurátorovi zaniká právo na výsluhový dôchodok prokurátora až smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho, pričom bývalým trom najvyšším ústavným činiteľom zaniká právo na doživotný plat aj „*dňom právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku pre úmyselný trestný čin*“ (§ 24a ods. 4 zákona o platových pomeroch).

Ak by aj podmienky výsluhového dôchodku generálneho prokurátora vychádzali z výnimočnej náročnosti výkonu tejto funkcie, je potrebné stále zohľadniť to, že zákonom stanovená dĺžka funkčného obdobia generálneho prokurátora je sedem rokov. Ide o vopred známu skutočnosť, akceptovanie ktorej je imanentnou súčasťou súhlasu s kandidatúrou na funkciu generálneho prokurátora. Riadny výkon ústavnej funkcie generálneho prokurátora je spojený so sedemročným funkčným obdobím, čomu nezodpovedá možnosť jeho ukončenia vzdaním sa funkcie s nárokom na výsluhový dôchodok už po štyroch rokoch jej výkonu.

Vyššie uvedené zásahy zákonodarnej moci v rámci schváleného zákona nespĺňajú fundamentálne princípy tvorby právnych predpisov podľa zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, predovšetkým požiadavky uvedené v § 2 ods. 2 (vyváženosť právneho poriadku, ktorá predpokladá zosúladenie všetkých jeho súčastí), a súčasne aj v § 4 ods. 2 (právny predpis má ustanoviť práva a povinnosti tak, aby dotvárali alebo rozvíjali sústavu práv a povinností v súlade s ich doterajšou štruktúrou v právnom poriadku).

III.

V nadväznosti na vyššie uvedené pripomienky navrhujem, aby národná rada pri opätovnom prerokovaní schválila zákon s týmito zmenami:

Vypustenie výsluhového dôchodku generálneho prokurátora (alternatíva 1)

1. V Čl. I bode 16 § 134 schváleného zákona sa vypúšťa odsek 3. V tej súvislosti sa primerane upraví úvodná veta bodu 16 a veta o zmene označovania doterajších odsekov 2 a 3 tak, že tieto sa označujú ako odseky 3 a 4.

2. V Čl. I bode 19 § 134 schváleného zákona sa vypúšťa odsek 6. V tej súvislosti sa primerane upraví úvodná veta bodu 19 a označenie zostávajúceho odseku.

3. V Čl. I bode 21 § 135 ods. 2 schváleného zákona sa vypúšťa veta „Výška výsluhového dôchodku generálneho prokurátora podľa § 134 ods. 3 je základný plat prokurátora generálnej prokuratúry.“.

4. V súvislosti s vypustením odseku 3 v Čl. I bode 16 § 134 schváleného zákona a označením doterajších odsekov 2 a 3 ako odsekov 3 a 4 sa upravia v Čl. I body 17, 18, 24, 25 a 35 tak, že odsek 4 sa označí ako odsek 3 a v Čl. I bode 18 sa odsek 5 označí ako odsek 4.

Zmena podmienky pre vznik nároku na výsluhový dôchodok generálneho prokurátora zo štyroch rokov na sedem rokov (alternatíva 2)

5. V Čl. I schváleného zákona v bode 16 v § 134 ods. 3 prvej vete sa slová „najmenej štyroch rokov jeho funkčného obdobia“ nahrádzajú slovami „jeho funkčného obdobia podľa osobitného predpisu¹⁾“.

Tieto zmeny sa primerane premietnu do ostatných ustanovení Čl. I schváleného zákona.

Postup národnej rady pri opätovnom prerokovaní

Vzhľadom na to navrhujem hlasovať o bodoch 1 až 4 spoločne a o bode 5 samostatne. V prípade schválenia bodov 1 až 4 je hlasovanie o bode 5 bezpredmetné.

V prípade neschválenia bodov 1 až 4 navrhujem, aby národná rada pri opätovnom prerokovaní schválila zákon so zmenou v bode 5.

Bratislava 16. apríla 2025